

Uitspraak

De Raad van State heeft op 2 juni j.l. een uitspraak gedaan in het geschil tussen mij en de gemeente Lemsterland. Het hoger beroep dat ik had aangekend is door de Raad van State gehonoreerd. Het (voorbereidings)besluit van de gemeente Lemsterland om het gebied waarin onze bijenstal en bevruchtungsstation zijn gelegen, aan te wijzen als een gebied waar niet meer dan 15 bijenvolken mogen staan, moet worden vernietigd en de gemeente Lemsterland moet alle proceskosten betalen. Door deze rechtszaak is er voor het eerst een uitspraak van de Raad van State gedaan in een geschil tussen imker en gemeente. De kern van de uitspraak is, dat als een imker wordt verweten dat zijn of haar bijen klachten opleveren over bijenpoep, de gemeente pas dan maatregelen door middel van een verordening mag nemen, als is aangetoond dat er inderdaad sprake is van bijenpoep. Van belang voor eventuele 'bijenpoep-kwesties' in de toekomst blijkt onder de volgende passage uit de overwegingen van de Raad van State: 'Onder deze omstandigheden (waarmee bedoeld wordt het niet opvolgen van advies van deskundigen en geen schriftelijk verslag van onderzoeksresultaten - HT) moet worden geoordeeld dat burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van hun besluit niet de ingevolge artikel 3:2 van de algemene wet bestuursrecht vereiste zorgvuldigheid in acht hebben genomen, ten gevolge waarvan dat besluit niet op een deugdelijk feitelijke grondslag berust.' Wie geïnteresseerd is in het volledige procesverloop kan mij bellen, 0514-562386.

Harry Töben, Lemmer.

Geraadpleegd

Weerd, J.J. van der, Varroabestrijding; een variant op de arrestraammethode. Bijenteelt 88(5): 170 (1986)
Development of resistance against Varroa jacobsoni in a natural population of *Apis mellifera ligustica*. Raffaele Monaco Institute of Agricultural Entomology University of Bari. American Bee Journal 137(2): 140 (1997).

Verdwenen moer

Op 29 juni j.l. controleerde ik een aantal bijenvolken. Op een raam trof ik zowaar de koningin aan en ik zocht verder of er al eitjes op waren gelegd. Nadat ik het raam weer omgedraaid had, was de koningin ineens verdwenen! Alles afgezocht: op de grond, tussen de kasten en in het volk. Helaas... op 5 juli maakte ik - zoals ik regelmatig doe om stuifmeel - spinnetjes, oorwormen, mieren en wasmot te weren - de mulladen van de kasten schoon. Wie schetst mijn verbazing als ik een lade van een kast eruit trek en deze vol bijen zit met... de verdwenen koningin! Deze trouwe zielen hebben dus als noodoplossing zeven dagen in een lade gebivakkeerd! Intussen heb ik de koningin (voorlopig) in een 3-ramer gehuisvest. Misschien een extra stimulans voor andere imkers om vooral regelmatig de laden (indien aanwezig) schoon te maken. Hygiëne in de bijenkast is erg belangrijk en daar zorgen de bijen zelf wel voor, maar de mullade is toch onze taak!

Hans van Duin, Alphen a/d Rijn

Van bijensteek tot koninginnenteelt

Toen eind 1993 een buurjongetje op zijn ooglid werd gestoken, moest er gekozen worden; de bijen de achtertuin uit of een ander soort bijen. Het werden andere bijen, maar welke? Informeren bij Carnica- en Buckfastimkers. Vragen stellen en veel leren. De Schier bezocht, maar ondanks de enorm leuke en leerzame rondleiding viel de keus toch op Buckfast. Zeg je uitheemse bij dan zeg je koninginnenteelt met alles wat daar bijhoort, dus op zoek naar meer informatie over koninginnenteelt. Voorjaar 1994 begon die speurtocht in het Bijenhuis (waar anders?). Het lot hielp een beetje mee toen daar, op hetzelfde tijdstip, een 'imkeres' binnenstapte genaamd Anne. Ze sprak veel, snel en overtuigend; 'iedereen kan telen' zei ze. Het boekje 'koninginnenteelt' gekocht en lezen maar. Dat viel wel even behoorlijk tegen. Zo gemakkelijk als het verteld was, zo moeilijk werd het beschreven.

De eerste moeren werden geteeld volgens de beschreven methode. Starter vullen met bijen, larven halen, larven in de starter hangen, volgende dag kijken hoeveel idoppen er zijn aangezet. Teleurstelling verwerken omdat er maar één larve goed in het voedsel lag. De week daarop terug voor

.....
vervolg van pagina 236

een gratis herkansing (heen en weer 240 km). Van de in totaal tachtig larven zijn er vijf Marken-bevruchte moeren overgebleven. Dit was voldoende om in de loop van 1995 het telen onder de knie te krijgen en vele imkervrienden van larven, gesloten doppen en moeren te voorzien.

Het telen ging nu goed, maar het invoeren van de moeren in Hollandse volken blijft een moeilijke klus. Vooral als er nog broed van de oude koningin aanwezig is. Kennelijk herkennen de bijen de genetische veranderingen van de nieuwe moer en haar broed. Op 6-daagse larven (van het oude broed) werden zelfs doppen getrokken die drie dagen later gesloten waren.

Twee dagen na het invoeren controleren op doppen bleek noodzakelijk. Daarna om de zes dagen herhalen tot het volk over is op Buckfast.

238

Vaak is het maar één klein slim-verscholen redcelletje in een zijraam. Maar hoe klein ook, het kost altijd de mooie zuivere moer. Nadat het volk over is op Buckfast zijn die moeilijkheden voorbij.

Aan het gebruik van de starter zoals beschreven kleven veel nadelen. Door 4 à 5 broedramen met bijen in een vergrote 3-ramer af te slaan wordt het volk behoorlijk overstuurd gemaakt. Twee dagen later moeten al die bijen weer terug. Volk weer overstuurd. We vonden diverse betere en vooral minder ingrijpende methoden. Eén daarvan bevalt ons voorlopig het best.

Bovenbak-separatie

In plaats van een uitgebouwde 3-ramer als starter, wordt de bovenbak van een sterk volk genomen. De bijen zitten er al in.

Tussen de boven- en onderbak ligt een moerrooster want er mag geen open broed in de bovenbak aanwezig zijn. De bovenbak wordt nu van de onderbak gescheiden door middel van een plank met daarin een schuif die een flink gat afsluit. Die schuif kan van buiten de bak geopend en gesloten worden. De ventilatie van de bovenbak wordt in stand gehouden door gaatjes in de opstaande rand. De separator blijft het gehele seizoen op het moerrooster liggen.

Na het sluiten van de schuif in de separator voelen de bijen in de bovenbak zich binnen 20 minuten moerloos.

Tegen die tijd is er overgelarfd en we hangen de larven er in. De larven kunnen ook ingehangen worden nog voordat de schuif gesloten wordt (als de moer er maar niet bij kan). De volgende dag kan de schuif weer open.

De aangezette doppen met larven die flink in de

koninginnegelei liggen, worden verder door het volk uitgebouwd tot gesloten moerdoppen. Natuurlijk kunnen ze ook direct voor verdere verzorging overgehangen worden in een ander (pleeg)volk.

Op deze wijze is het mogelijk om elke 2 à 3 dagen een serie van 20 larven in te hangen, die vervolgens in andere pleegvolken worden uitgebouwd.

Van verstoring is nauwelijks sprake want de honing-opbrengst lijdt niet merkbaar onder de teelt (1996 opbrengst 32 kg gemiddeld per volk).

Telen doen we vanaf mei tot september/oktober afhankelijk van het weer.

De eerste bevruchting in 1996 vond (erg vroeg) plaats op 27 april terwijl de laatste op 10 september was. Het voordeel van erg vroege of late bevruchtingen is dat de kans op eigen (dus raszuivere darren) zeer groot is. De Hollandse dar is er nog niet of is al verdwenen.

De moeren voor de produktievolken worden in het najaar geteeld. De jonge moer heeft een sterke legdrift en dat is goed voor veel winterbijen, extra snelle voorjaarsontwikkeling en de zwermverhinderend.

Voor de hobby-imker met minder dan vijf volken is het telen voor eigen gebruik prima te doen in Apideakastjes (te koop in het Bijenhuis). Het kastje wordt gevuld met voer en ongeveer een vol honingraam (jonge) bijen uit de bovenbak. Een raszuivere larve (bij de teler uit de buurt gehaald) wordt ingehangen. Na 13 dagen verschijnt een mooie koningin.

Merken, laten bevruchten, eventueel knippen en opkweken tot een groot volk of invoeren/verenigen met een groot volk. Zo simpel is koninginnenteelt. Gaat het toch mis, dan niet opgeven, gewoon nog eens proberen. Veel succes.

A.H. Hendriks, Teeltgroep De Liemers

VBBN-zoemlijst van start

Roel ten Klei

Voor imkers die over een internetaansluiting beschikken is door de VBBN een 'mailinglist' gestart. U kunt via deze lijst met andere Nederlandse en buitenlandse imkers 'praten'. U moet het volgende doen om regelmatig de berichten automatisch binnen te krijgen: stuur een e-mail naar het volgende adres: LISTSERV@LIFENET.NL en vul op de eerste regel in: **SUBSCRIBE VBBN_ZOEM-L**.

De rest gaat vanzelf. Wilt u niet langer berichten ontvangen, stuur dan een e-mail naar de genoemde server en noteer: **UNSUBSCRIBE VBBN_ZOEM-L**. U wordt dan van de lijst afgevoerd. Veel genoegen en schrijf ze, want alleen dan blijft de 'list' in stand.